

Nadzemni dijelovi čokota

Naslov orginala: Строение надземной части виноградного куста

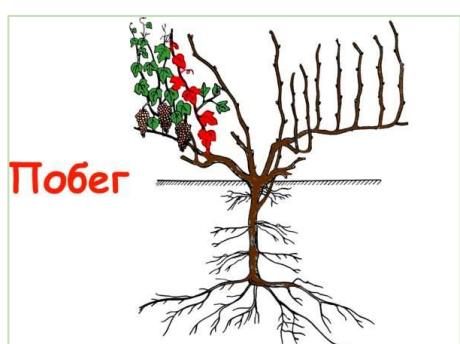
Izvor: <https://academy4baby.ru/>

Objavljeno: 28.01.2016.

Prevod: Dragutin Mijatović

Vinovu lozu, kao kulturnu biljku, mnogi smatraju biljkom koja je nezahtijevna i sposobna izdržati bilo kakve uslove tla. Drevni preci vinove loze su biljke šumske zajednice. Zahvaljujući tome, mogle su se prilagoditi različitim uslovima uzgoja, razvili su svoje specifične organe. Takva biološka svojstva nisu samo pomogla divljoj vinovoj lozi da sigurno rodi u tim prirodnim uslovima, već je i preživjela do svih današnjih gajanih sorti. Ove biološke karakteristike uključuju prvenstveno snažan razvoj nadzemnog dijela čokota.

Nadzemni dio čokota čini stablo, koje su svojevrsni „kanal“ kroz koji se hranjive materije kreću od korijena do lišća i natrag. Zavisno od starosti stabla i njegove funkcionalne namjene, različite dijelovi stabla imaju svoje ime. Dijelovi stabla su: **izdanak (lastar), zaperak, rodni elementi (luk i kondir), krak, rodni čvor, glava čokota i deblo** (kod čokota visokih uzgojnih oblika).

Lastar je jednogodišnji zeleni prirast iz okca (popoljka) vinove loze. U slučaju da se vrh lastara odlomi ili osuši, izdanak prestaje rasti. Dalji razvoj izdanka može biti samo zahvaljujući rastu vrha gornjeg zaperka. Vinogradari često pribjegavaju prevršivanju lastara, namjerno odstranjivanjem vrha i gornjeg dijela lastara, što dovodi do kašnjenja porasta lastara. Velika količina hranjivih sastojaka tada je usmjerena na sazrijevanje lastara i grožđa. Kod vinove loze rod mogu dati samo lastari i zaperci. Lastari mogu biti nerodni i rodni. Ponekad se dogodi da na lastaru nije krenuo niti jedan populjak, niti se razvila cvast ili su sve cvasti namjerno uklonjene – i takav lastar se naziva nerodnim. Vinogradari često ostavljaju ove lastare kako bi povećali lisnu površinu čokota ili ako takav lastar planiraju ostaviti za narednu godinu kao rodni luk.

Zaperak je jednogodišnji prirast iz pazuha lista lastara, a zeleni izdanci rastu na ostalim zelenim lastarima. Zaperci su svojevrsna rezerva za razvoj lastara. Kao i na lastarima, i zaperci drugog reda mogu se razviti i na zapercima itd. Na zapercima se mogu razviti rodni populjci, pa se na njima možete pojaviti i grožđe. Takvo grožđe (jagurida, greš) često nema vremena da sazri prije mraza, i grozdovi nikada nisu dozreli.

Na račun zaperaka, vinogradari obično povećavaju lisnu površinu čokota, ostavljajući na zaperku jedan do tri lista, najčešće 2.

Vodopija (jalovi lastar, jalovak) je nerodni prizemni lastar koji se najčešće razvija iz podzemnog debla. Ovi lastari se mogu koristiti se za podmlađivanje čokota formiranjem novih krakova, ili ako se prizemni dio čokota smrzne, on se može obnoviti iz ovog lastara (izdanaka). Ovi lastari su u pravilu nerodni.

Loza je takođe lastar, ali koji je već odrvenio kao rezultat dozrijevanja u jesen tekuće godine. Lastar vinove loze nastavlja se nazivati i lastarom sljedeće godine, kada će se iz njegovih okaca razviti novi lastari. Drugim riječima, loza (odrvenjeli lastar) je jednogodišnji lastar.

Rodni luk, odrvenjela loza, rezidbom na zrelo orezana na odgovarajuću dužinu, obično 6-12 okaca koji će dati rodne lastare sljedeće godine.

Kondir za zamjenu je kratko orezana loza (odrvenjeni lastar) najčešće na dva okca. Rodni luk i kondir za zamjenu čine **rodne elemente čokota**. Lukovi se tokom rezidbe često uklanjuju do osnove, a gornji lastar na kondиру za zamjenu reže se na luk, a donji opet na kratki kondir za zamjenu. Vinogradari često rade bez kondira za zamjenu, stvarajući rodne elemente iz lastara koji su najbliži na kraku ili glavi čokota.

Krak, višegodišnje dijelovi čokota na kojima se nalaze rodni čvorovi koji nose rodne elemente. Mogu biti različite dužine. Dvogodišnji kratki krak, dužine do 35 cm, sa samo jednim rodnim čvorom nalazi se na čokotu sa niskim stablom u obliku glave. Uzgojni oblik čokota u obliku glave obično ima 3 do 5 kratkih krakova.

Tako smo doznali glavne dijelove čokota, naučili kako se nazivaju različiti dijelovi, i djelimično se upoznali se sa funkcionalnom namjenom svakog tog dijela.

Video: Строение винограда (для чайников)

https://www.youtube.com/watch?v=k2M5rjFi_yE